

Хантан кииннээхпитий, кимтэн хааннаахпытый?

Олунньу 15 күнүнээҕи «Энсиэли» хаһыакка «Сахалар олохтоох омукпут» дьээн Тонг Уус Саха ыстатыйатын ааҕан баран, бэйэм тус санааларбын, сэрэйилэрбин улууһум дьонугар тириэрдэхпин санаатым.

Анал историческай үөрэҕэ да суох буолларбын, биһиги «сахалар хантан даҕаны кэлбэтэх олохтоох, түгү былыргыттан манна баар омуктарбыт» дьээннэ сөбүлүһэбин. «Тоҕо?» — дьээннэ хоруйдарым маньыктар.

Кимнээхтэн эрэ куотан Азия диэкиттэн дуу, Байкал күөл таһыттан Өлүнөө эбэбин таннары устан кэлиппит эбит буоллар, Сахабыт сириг чымаан тымныһытын мөлгөх таҕастаах саптаах былыргы дьон, үчүгэй тэрээһинэ суох хайдах да тулуйуохтара суох этэ.

Кэлээт да буор холомолору оностон, ураһалары туруоран бу 50-60 кыраадыстаах тымныһыны утары сүһүнү-аһы тутан, ус кыһыны туорууларын хайдах эрэ киһи саарбахтыыр. Чараас, торбос тириэт таҕастаах муус доруобай да дьоннор айылҕаны кытта турууласпыттарын үрдүнэн, оҕото-уруута тымныһын, тоҕон сыйыа эстийэтиллэр.

Оттон «Эллэй Боотур уонна атын да дьоннор, туспа дойдунан, сыйыа уһун сылларга олохтоох сахаларга холбоһон, кинилэр өйбүллэринэн саха культураларын ылынан сахатый-

САХАЛАР – ТӨРҮТ ОМУКПУТ

ан испиттэрэ» дииллэрэ оруннаах курдук.

1960 сыллар диэки Хаҥалас хайатыгар чох хостооччулар туска сууламмыт, 10 тыһ. сыл анараа өттүгөр көмүллүбүт киһини бульдозер анһан таһаарытын булбуттара, сылгы уҕуоҕа эмиэ манна көстүбүтэ. Бу киһи ханнык да тон бис буолбатаҕа буолуо, манньк көмүү мумията Өлүөхүмэ өрүс Өлүөнэ үгүһү төрдүгэр эмиэ көстөн турар.

Хас да хаһыыларга быһаҕы, батаһы буланнар «Азияҕа көстүбүт батастарга маарынныыр» дьээн онно-манна сыйыары тутан көрүүлэрэ оччо олоҕо суох. Быһар-отор, кыргыһар сөп-сэбиргэл маарынаһыылар ханна барыай, баар бөҕө буоллаҕа, ол айылҕа сокуона.

Сахалар уонна сахаларга маарынныыр дьон олох түгү былыргыттан олохсуйбуттара, ол биһиэхэ билгитин «тэбиэн», «хахай», «баабыр» дьээн тылларбыт туоһулууллар, бу кыыллар оччолорго Саха сиригэр үөскүү сырыттактара. Хоту Булун улууһугар «Хаспах хахайын уҕуоҕа» дьардыамата көстөн турар.

Ылан көрүүххэйин биһиги олонхололорбутун. Саха тылын сыата-арыҕа, сүөгэйэ-сүмэһинэ бу олонхололорбутун сылдыралар. Олонхо бастакы строкаларыгар төгүрүк сылы быһа сайын буола-

ра ойууланар, ол аата глобальнай тымныһы инниттэн биһиги манна баарбыт. Диринг силистээх-мутуктаах айымньылардаах, ураты культуралаах омук хайдах кэли омук буолуохпутун сөбүт?

Ону үрдүк научнай философия степеннэри көмүскээн саха омук историятын уларыта, токурута сатаан «былыр үйэ» олоҕо сылдыбыт курыкканнар биес уустарыгар тылбыт маарынныыр» дьээн тэҥни сатааһын сыһына дьээн санаһыбын. Оттон «Чыгыс хаан», «Одун хаан» дьээн тыллары кэли дьоннорбут илдэ кэлэн саха тылыгар холбообуттара буолуон сөп.

Биһиги сахалар бэйэбит Сахабыт сиригэр ыраах диринтэн силистээх-мутуктаах Аал-луук маспытын кытары биһиргэ үүнүү-үөскөөн, сириэйдийэн тэҥниһин иһэр омуктарбыт дэнэрбит — ол оруннаах буолуоҕа!

Оттон иһит-хомуос туһунан этэр буоллахха, Сахабыт сирэ туойунан баай. Онон туой айымньыларга төһө да ахтыллыбатаһын иһин, иһичит-күөсчүт дьоннор биридиилээн хайаан да баар буоланнар «һай-һат» дьээн оччоттон баччаҕа кэллэхпит. Саха сатаабатаҕа суох — айылдыбыт онук.

Дьөгүөр БӨТҮРҮӨП, Нам улдуһа

Кулун тутар 22 күнэ – Бүтүн Аан дойдутаағы уу күнэ

Уу – сир-дойду айыллыабыттан, сири-халлааны, ыйы-куну кытта тэҥнэ баар буолбута. Уу – тыыннаах эттик оловун төрдө, туллар туттааҕа. Сорох суруйууларга этиллэринэн, уу тыһынар тыыннаах курдук араас сураҕы-садыгы илдэ сылдыар, кими эмэ сүһүрдүө, кими эмэ уһун тыһынна. 1993 сыллаахха ХНТ кулун тутар 22 күнүн Аан дойдуга Уу күнүнэн биллэрбитэ.

ЫНАҒЫ КЫТТА ТЭҢНЭ УУЛААН БҮТҮӨХХЭ

тиэтэ» дьээн ааттаах төгүрүк остуол ытытылар. Манна Дьокуускай куораттан «Спецводстрой» ХЭТ директора В.С. Семенова, бу тэриэйт проектары кытта үлэлээр отдел салайааччыта С.С. Никифоров, Нам улуунун сэбиэтин председателэ А.Х. Христофоров, «Роспотребнадзор» Намнаағы салаатын салайааччыта Л.И. Ильина о.д.а. кыттыһыны ылылар. Манна

рэр диэххэ сөп. Тоҕо диэтэххэ нэһилиэнньэлээх пуун хайдах статустарыттан (холобур, куорат, улус киинэ, нэһилиэк) быһаччы тутулуктаах.

Куорат үбүлээһинэ улахан буолан сайдытын быһаарар кыахтаах, кыра нэһилиэк үбүлээһинэ кыра буолан республикаттан, Россияттан өйбүллээх. Оттон улус киини бюджетта ортогунан ыйан хаалар. Онон үлэҕэ моһол үгүс.

Билигин Үөһээ Бүлүүгэ, Горнайга манньк уу ситимнэрэ бааллар. Ууга туһуламмыт улахан программа суоҕун кэриэтэ, ол гынан баран барытын хабар «Тыа сириг сайыннары», «Тыа хаһаайыстыбатын сайыннары», «Воздействие против негатива воды» судаарыстыбаннай программаларга киһирсэн үлэлээбит. Өрөспүүбүлүкэҕэ «Река Лена – Туора Күөл» дьээн улахан бырайыак оһоһулла сылдыар.

Уубут хаачыстыбата тоҕо мөлгөх диэр буоллахха, өрүспүт улахан буолан бэйэтин бэйэҕэ ыраастанара бытаан, сааскы халаан уута араас алдытылары оҕорон тугу ороон таһаарара биллибэт, ойовостон уу киһирэр уонна аһаҕас уу салгыттан киргиттэр. Биһиги өбүгэлэрбит дьэйттэн хотону араарыттарын курдук, туттар ууну иһэр ууттан наардыырга үөрэниэхтээхпит. Онон аһыах сылын уу – биһир бастакы приоритетнай хайысха буолара күүтүллэр.

Л.И. Ильина, Уус-Алдан, Кэбээйи, Нам улустарыгар ирдиир, контуруоллуур «Роспотребнадзор» ФС салайааччыта:

– Хайа да улустардааҕар Нам улуунун иһэр ууга табыҕаа суох. Икки сыллааҕыта куорат сүөкүүр станциятыгар үгүсү киһир сылдыбыта. Хамсааһын улахан кыһалыбарта диэххэ сөп. Хаһан глобальнай ыраас уу кыһалыта быһаарыллыар диэри тэрилтэлэртэн акватабс нөҕүө ууну ыраастыры ирдибит. Саамай киһи доруобуйатыгар харысхалаах – сир ууга буолар. Улууска саамай киһи доруобуйатыгар буортута суох, бары ирдэбилгэ эппиэттир – Үөдэй скважината. Нэһиликтэринэн, улус таһымгар үлэ күүскэ барыан наада. Хас бириди киһи иһэр уутун хаачыстыбатыгар эппиэттэһи сүгүн наада.

Ити курдук кэлбит дьон ынаҕы кытта тэҥнэ уулаан бүтэргэ кэм кэлбитин эттилар.

М. ПЕТРОВА

Туоһулуур – сыһыппара!

Биллэрин курдук, аан дойду нэһилиэнньэтин ахсаана ааспыт 2011 сылга 7 миллиард буолбута. Бу олох тупсубутун бэлиэтэ, ол эрэри сайдыылаах, бай-тог олохтоох дойдуларга демография көрдөрүүтэ түһэн иһэрэ бэлиэтэнэр, дьон

БИИР БЫРЫҤЫАН ЭБИЛЛИБИППИТ

олоҕо уһуур, оттон оҕо төрөөһүнэ аччыыр. Сайдыыта суох Азия уонна Африка дойдулара Сирбит нэһилиэнньэтин күүскэ хаҕаталлар. Уонна, биллэн турар, Кытай, төһө да оҕо төрөөһүнүн хааччатыы сатааталлар, нэһилиэнньэтэ «геометрической прогрессиянан» элбии турар. Оттон биһиги аһыах ахсааннаах Сахабыт сириг дьонно-сэргэтэ төһө эбиллибитий?

Госкомстат Саха сиринээҕи органа 2010 с. Бүтүн Россиятаағы нэһилиэнньэ биэрэпиһин сорох дааннайдарын киһгэ истигиэ таһаарда. Оттон бүтэһиктээх түмүгү 2013 сылга иһитиннэриэхтэрэ.

Республикабытыгар биэрэпис кэмгир 958,5 тыһ. киһи олоҕор бэлиэтэммит. Бу 2002 сыллаағы көрдөрүүттэн 1%-нын ордук, о.э. 9,3 тыһ. киһинэн элбээбиттэр. Онон Уһук Илин уокурукка Приморская (1956,5 тыһ. киһи), Хабаровская (1343,9 тыһ. киһи) кыраайдар кэнни-лэриттэн үһс миэстэлээхпит. Бу дьон республика 13 куоратыгар, 42 куораттыгы типтээх уонна 586 тыа сириг бөһүөлэктэригэр тарҕанан олоҕоролор. Нэһилиэнньэ улахан агара – 64,1%-на куораттарга олоҕор. Дьахтар ахсаана – 492,6 тыһ., эр дьон – 464 тыһ. эбит. Республика олохтоохторун орто саастара – 33 (2002 с. – 30 этэ).

2002 с. кытта тэҥнээтэххэ, сахалар ахсааннара республикабытыгар 432290-тан 466492 киһиэхэ тийэ эбиллибит, о.э. 7,9%-нан элбээбиттэр. Оттон Россия үрдүнэн ыллахха, саха ахсаана 478,1 тыһ. кэригэ. Нууччалар ахсааннара 9,5%-нан аһыйан, республика нэһилиэнньэтин 37,8%-нын ылар буолбут. Төрүт омуктартан эбэнкилэр – 15,2, эбээннэр – 29,3, долганнар – 49,8, юкагирдар – 16,8, чукчалар – 11,3 % эбиллибиттэр. Кэли омуктар эмиэ элбээбиттэр, ол курдук Саха сиригэр олохсуйбут кыргызтар – 3,5, узбектар – 2,8, таджиктар – 2,4 төгүл, оттон армяндар 33,5%-нан эбиллибиттэр дьээн биэрэпис көрдөрөр.

Л. НОВГОРОДОВА

Ис дьыала министерствотыгар

Кулун тутар 21 күнүгэр Дьокуускайга ис дьыала министерствотыгар «Дуоһунастаах боломуочуйалары аттарынан сибээстээн ис дьыала органнарын сотрудниктарын сокуону тутуһууларын проблемата» дьээн аат-

ТАТАРСТАН БЫҤЫЛААНА ХАТЫЛАММАТЫН

танан «Кустук» общественной-политической төгүрүк остуол 63-с мунһаҕа ытытылына. Мунһаҕы Россия юристарын ассоциациятын Дьокуускайдаағы региональной отделениетын председателэ, Ил

Түмэн депутата, СР ис дьыалатын министерствотун иһинэн общественной совет председателэ А.Н. Ким-Кимэн салайан ытыта. Мунһах соторутаағыта Татарстанга полиция сотрудниктара кыттылаах киһи өлүүлээх быһыы-майгы тахсытыһын сибээстээн, манньк быһыылары сэрэтэр үлэни күүһүрдэр сыалтан ытытылына. ИДЬО иһинэн тэриллитт общественнай сэбиэттэр чилиэннэрэ, общественной түмсүүлэр бэрэстэбииттэллэрэ, государственнай былаас, бойэни салайыһыны органнарын бэрэстэбииттэллэрэ сырыттылар, вице-президент Д.Е. Глушко кыттыһыны ылла. Нам улууһугтан ис дьыала отделын иһинэн тэриллитт общественной сэбиэттэ чилиэннэрэ, улус мунһаҕын депутата Л.М. Марковалыын иккиэн сырыттыбыт.

Теманы арытар дакылааты СР ис дьыалатын министрэ, полиция генерал-майора В.В. Кошелев (хаартыскаҕа) онордо. Кини сүрүн болҕомотун полиция сотрудниктара сокуону тутуһууларыгар, дьону кытта өйдөнөн үлэлиэхтэхтэригэр, Татарстанга буолбут быһылаан Саха сиригэр тахсыбатын туһугар үлэ ытытылларыгар уурда. Бэйэтин иһитиннэриитигэр оһоһуулар буруйдар уопсай ахсааннарыттан полиция сотрудниктарынан таһаарыллар буруйдар 0,1%-ны ылааларын, полиция сокуона суох үлэлирин туһунан республикаҕа ааспыт сылга 427 үгүсү, ол иһигэр 261-рэ боростуой граждандартан киһирбитин, бу үгүсүүлэргэ барыларыгар ирдэбил оһоһуулан буруйдаахтар миэрээ тардылыахтарын туһунан эттэ. Республика үрдүнэн барыта 436 быраабы кэспит полицейскай баар, кинилэртэн 50-на буруй онорбут, 388 дисциплинарнай быраабы кэһиини таһаарыт. 2011 сылга 9 сотрудник экономической хабааннаах буруй онорон кинилэргэ 4 холобуна дьыала тэриллитт. Полицияҕа 6484 аттестацияны ааспыт сотрудник, ону таһынан тыһыынча кэригэ наемник үлэлиир. В.В. Кошелев этигин түмүгэр полиция бэйэтин үлэтигэр общественность күүһүгэр тирэҕирэрин этэн туран общественной сэбиэт, түмсүүлэр күүс-көмө, өйбүл буолуохтарыгар эрэнэрин биллэрдэ.

СР киһи быраабыгар боломуочунай Ф.Н. Захарова ааспыт сылга 172 киһи үгүсү сурук суруйбутун, ол иһигэр 22-тэ ис дьыала отделын органнарыгар туһаайылыбытын, сотрудниктар өттүлэриттэн дьону ытытылааһын, күүс өттүнэн онорботох буруйу билиннэри күүс тахсарын иһитиннэрдэ.

Мунһах кыттылаахтара инникитин манньк көрсүһүүлэри тиһигин быспакка ытытары, оччоҕо общественность өттүттэн көмө баар буолуобун сөптөөбүнэн аахтылар.

В. РЫКУНОВА

Тимофей ыраас уу дьылдытын быһаарсар

Онтон ыла бу күнү ханньк баҕарар судаарыстыба, регион хайдах сатанарынан, бэйэтин көрүүтүнэн бэлиэтиир.

Биһиги баай айылҕа лаах Сахабыт сиригэр 800-тэн тахса тыһыынча күөл, 700-тэн тахса тыһыынча кыра, улахан үрүйэлэр, өрүстэр бааллара бэлиэтэнэр. Төһө да дэлэй ууга олордорбут иһэр уубут хаачыстыбата быстар мөлгөх. Бары билэрбит курдук, биһиги улууспут дьонно-сэргэтэ быдан мөлгөх хаачыстыбалаах ууну иһэн-аһан олоҕор. Ол түмүгэр, нэһилиэнньэ дьонно-сэргэтэ ордук тыҥа, ис-үөс, очоҕос, ыһиэрбэ, уҕуох, мань таһынан араас инфекция, паразит ыарыһытын ыалдыаллар, сутуллаллар. Уһун, тымны кыһыннаах сир дьонно буоларбыт быһытынан, муус уутун хото иһэбит. Сорох булуустаах дьон кыһыннары-сайыннары туһаналлар. Уу тонгор кэмгир куһаҕан бактериялары тэҥэ киһиэхэ олус наадалаах микроэлементтер (кальций, калий, йод, фтор, магний) эмиэ сүтэллэр.

Соторутааҕыта „Ленскэй нэһилиэк“ МТ баһылыгын солбуһааччы С.Д. Кобякова, киһи библиотека үлэһиттэрэ Атласова Р.П., Бугаева Е.Г. библиотека ааҕар саалатыгар „Ыраас уу – чөл олох мэк-

Нам 2-с №-дээх оскуолатын 9 „б“ кылааһын үөрэнээччитэ Тимофей Николаев иһэр уу хаачыстыбалаах буоларыгар кыһаллан мунһаха көхтөөхтүк кыттына.

Төгүрүк остуол тэрийээччилэрэ үс улахан оскуола үөрэнээччилэрин ортолоругар „Ыраас уу“ тематыгар суругунан үлэҕэ күрэх биллэрбиттэр. Уопсайа 4 үлэ киһирбиттэн 1 миэстэни Лугинов Афоня „Подледное, плавушее, сорбирующее устройство“ (НУТ 9 кылааһын үөрэнээччитэ) үлэтэ ылла. 2 м. Николаев Тимофей „Вода и здоровье человека“ (2-с №-дээх НОО, 9 „б“ кыл.) ылла. 3 м. Романова Люба „Предотвращение энергетической и экологической катастрофы применением инновационных технологий на примере газопровода Кысыл-Сыр – Якутск – Тастах“ (НУТ, 11 кыл.) тигистэ. Кэлбит дьон оҕолор үлэлэрин 2-3 куурус устудьуоннарын таһымнарыгар сыаналаатылар.

В.С. Семенов, „Спецводстрой“ ХЭТ салайааччыта, Дьокуускай:

– Биһиги 2005 сылтан тэриллэн үлэлибит. Ити кэмтэн тыа сиригэр уу ситимин тартды, хаачыстыбалаах уу, иһэр уу темаларыгар 50-ча бырайыагы онордобут. Үксэ тыа сиригэр олоххо ки-

Бэлиэ түгэн

Кулун тутар 10 күнүгэр И.Е. Винокуров аатынан Хатын Арыы орто оскуолатыгар «Краса школы-2012» күрэх ыытылына.

ОСКУОЛА КЭРЭ КУОТА

Бытааччыларынан Винокурова Настя 10-с кылаастан уонна Винокурова Тимофей, 11-с «а» кылаас үөрэнээччитэ, буоллулар.

этилер, бэйэлэрин санааларын этилер.

Айар кункурууска бэйэ талаанын көрдөрдүлөр. Мария, Гей, Людмила көрөөччүлэрин ырыа нарын алыбыгар куустардылар.

Варя уонна Анастасия аныгылыы үнүкүүнү көрдөрдүлөр. Сардаана саха хонкунас хомуугар оонньоото. Анна 70-с сыллардаагы

Дьүүлүүрү сүбэ састааба: Екатерина Сергеева, Хатын Арыы нэһилиэгин ыччаттын лидерэ, М. П. Мартынова, математика учуутала, Варя Герасимова, «Мисс Энциэли-2009» кункурууска бастакы вице-мисс, Сахаайа Захарова, «Мисс Энциэли-2010» кункурууска бастакы вице-мисс, уонна Олег Румянцев, 9 «б» кылаас үөрэнээччитэ, оскуолабыт лидерэ.

Бу күрэххэ 8-11 кылаастартан 9 кэрэ куо кыттыны ылылар: Мария Максимова, 8-с «б» кылаас үөрэнээччитэ, Гей Гундарева 8-с «а» кылаастан, Варя Мыреева, 9-с «б» кылаас үөрэнээччитэ, Сардаана Коркина 11-с «б» кылаастан, Анна Адамова 11-с «а» кылаастан, Анастасия Иванова 10-с кылаастан, Лена Сивцева 9-с «а» кылаастан, Светлана Яковлева, 11-с «а» кылаас үөрэнээччитэ, уонна Людмила Винокурова, 10-с кылаас.

Кэрэ куолаарбыт 5 түһүмэхтээх тургутууну бардылар. Бастатан туран, бэйини биһиннэриигэ кыргыттарбыт араас ньыманан бэйэлэрин тустарынан көрсөтүлөр, көрдөрдүлөр. Онно биригэ үөрэнэр оҕолоро күүс-көмө буоллулар.

Иккиннэн, ыйытыыларга хоруйдааһын. Холубур, дьол дьэн тугуй? Арай, аптаах палочкалаах буол, оччотугар тугу гыныан этэй? Олоххор бигэ тылын (девичья)? Эн олоххор спорт хаһыс миэстэбэ турарый? Олоххо сүрүн суолтаны таптал ылар дуу, доҕордоһуу дуу? Кинитэ-сүөһүтэ суох арыыга барарга 3 ханнык саамай наадалаах малы ылыан этэй о.д.а. Кыргыттар биир-биир тахсан ыйытыыларга эһиэттэ-

үнүкүүнү туруорда. Лена уонна Светлана саха үнүкүүтүнэн оһуор үктээн киридилэр. Кыргыттарбыт бары да кэрэлэр уонна талааннаахтар.

Фирменнэй бүлүүдэ түһүмэбэр кыргыттар биир-биир бэйэлэрэ астаан аҕалыт бүлүүдэлэрин көрдөрдүлөр уонна хайдах астанарын көрсөтүлөр. Хата, биһиги көрөн олорооччулар аһаахпыттын баҕардыбыт.

Бүтэһик түһүмэххэ, хас биридии кэрэ аңгар кыраһыабайдык тангыан-симэниэн баҕарар сиринэн, кыргыттарбыт киһээнни былааччынан тахсыыларын сэнээрэ көрдүбүт. Элбэх бөлөмнөни барбыта караха бырабыллар. Быраһынныкка Саша Иванов (6-с «б» кылаас), Роман Николаев (11 «а» кылаас) уонна «Тускул» улахан кылаас уолаттарын ансаамбыла ырыаларын бэлэх уунулар.

Долгутуулаах түгэммит тийээн кэллэ. «Краса школы-2012» үрдүк ааты 11-с «а» кылаас үөрэнээччитэ Анна Адамова ыыла. Уоннаагы кыргыттарбыттар барыларыгар номинация туттарылына: Анастасия – «Мисс Очарование», Людмила – «Мисс Обаяние», Лена – «Мисс Восхищение», Светлана – «Мисс Грация», Варя – «Мисс зрительских симпатий», Гей – «Мисс Фото», Сардана – «Мисс Интеллект», Мария – «Мисс Талант».

Кэрэчээн кыргыттарбытын эвэрдэлиит. Үөрэхтэригэр, олохторугар өссө үрдүк ситиһиилэри, сизрдээх өйү-санааны, өрүү үөрэ-көтө сылдыалларыгар баҕарабыт.

Хатын Арыы орто оскуолатын пресс-киинэ

Кэрэ эйгэтигэр

Кулун тутар 10 күнүгэр Үөдэй нэһилиэгэр үнүкүүнү хореограф В.Г. Соловьев бириһингэр улуустаагы оскуола оҕолоругар аналлаах «Сааскылаана Куо-2012» күрэх ыытылына. Соловьев Владимир Григорьевич Үөдэйтэн төрүттээх. Кини Дьокуускайдаагы государственной филармония балетин ансамблын үнүкүүнүтэ этэ. Олоһун тиһэх күннэригэр диэри Дьокуускайдаагы оҕону сайыннарар киингэ «Вдохновение» балетнай ансамблы тэрийэн үлэлэспитэ. Республикага аан бастаан оҕо балетин туруорбут биллэр балетмейстер. Кини аатын үйэттигэри Үөдэйдээҕи оҕо музыкальнай оскуолатын филиала тэриллибитэ быһыл 10 сылынан, «Сардана» оҕо үнүкүү коллективин салайааччыта Николаева Е.Д., орто оскуола, нэһилиэк дьаһалтата, олохтоох кулууп тэрийиитинэн бу күрэх үрдүк таһымна ыытылына.

Бу күн Үөдэйтэн түөрт, Намтан биэс, Хатын Арыытан түөрт, 1 Хомустаахтан икки, Партизантан биир, Түбэттэн

«СААСКЫЛААНА КУО-2012»

биир, Салбагтан биир кыттааччы, уопсайа 18 кырачаан кыргыттар кыттыны ылылар. 1

7 киһиттэн састааптаах дьүүлүүрү сүбэ быһаарытынан 1 бөлөххө кыайыылааһын

бөлөххө 9-12 диэри 14 кыыс, II бөлөххө 13-17 диэри 4 кыыс алта түһүмэбинэн күрэхтэстилэр.

Софронова Аделина, Нам бастакы нүөмэрдээх оскуолатын 4-с кылааһын үөрэнээччитэ,

Үөрэх эйгэтигэр

Ааспыт нэдиэлэбэ улууспутугар үгэскэ кубулуйбут «Сыл бастын учуутала -2012» күрэх икки күн устата ыытылына. Тэрээһингэ улуус оскуолаарыттан барыта 10 бастын

учуутал үлэлиир кэмигэр хас эмэ тыһыынча уруогу үөрэнээччигэ аһыыр буоллабына – оҕо инники олоһор бөлөмнээх, билиилээх буоларыгар улахан оруоллаах. Онон бастакы «Кылааска үөрэтии» түһүмэххэ учууталлар Н.С. Охлопков аатынан улуустаагы

күрэхтэргэ кыттын учууталларга бастын аатыгар кирисии эрэ буолбакка, тус бэйэлэригэр элбэх билиини эбиниин, санааны арыыйы буоларын бэлиэтиир тоҕоостоох.

Улуустаагы «Сыл бастын учуутала» күрэх кыайыылаахтара республикатаагы күрэххэ

УЧУУТАЛ ААТЫН ҮРДҮКТҮК ТУТАН

көрдөрүүлээх учуутал кыттыны ыыла. Күрэх сүрүн сыалынан өрүү буоларын курдук, учуутал үрдүк аатын өрө тутуу, үөрэбирии салаатыгар бастын хайысханы тутуулар анал идэлээҕи быһаары буолар. Кыттааччылар Салбаг орто оскуолатын математика уонна информатика учуутала Н.Б. Винокурова, Түбэ орто оскуолатын математика учуутала В.Н. Григорьева, Нам 1-кы №-дээх

гимназияга аһаҕас уроктары биэрдиилэр. Хас биридии уроокка видеопроектордар, улахан экраннар бааллар. Сорохтор химической реактивны, колонкалары, интерактивнай дуоскалары туһаннылар. Иккискэ, «Үөрэнээччилэри кытта кэпсэтии», манна үөрэнээччилэр ортолоругар уһулччу суолталаах боппуруостары кинилэри кытта 20-лии мүнүүтэ ырытыстылар, кэпсэттилэр. Маны таһынан,

кытталлар. Кэлинги үс сылга Нам улуунун учууталлара улахан ситиһиилээхтэргэ, кинилэр ааттара доргучу ааттаммытара. Ол курдук, 2009 с. НУТ черчениебэ учуутала Новгородов А.В. «Республика бастын учуутала-2009» үрдүк ааты сүгэн Россиятаагы күрэххэ ситиһиилээхтик кыттан турар. 2010 с. СФ лицей география учуутала Протопопов О.Н. республикатаагы күрэххэ биэс бастын учуутал иһигэр кирибитэ. Ааспыт сыл кыайыылааҕа, 2-с №-дээх Намнаагы орто оскуола нуучча тылын учуутала Л.И. Молчанова республикатаагы тэрээһингэ «Надежда Якутия» аат хаһаайынынан буолбута.

Быйыгы күрэх кыайыылааһын 1-кы №-дээх Намнаагы орто оскуола нуучча тылын уонна литературатын учуутала Ульяна Михайловна Иванова – улуустаагы «Сыл бастын учуутала -2012» күрэх кыайыылааһын табыста. Кини туһунан кылаастык билиһиннэрдэххэ, 1996 с. саҕа үөрэбин бүтэрээт 1-кы №-дээх орто оскуолага нуучча тылын уонна литературатын учууталынан үлэтин саҕалаабыта. Онтон ыла 14-с сылын бу оскуолага ситиһиилээхтик үлэлиир. Оҕону иитиигэ-үөрэтиигэ, сайыннарыыга ордук киһилии сыһыанна, хас биридии оҕо уратытын, интэриһин таба сыаналааһынга болҕомтогун уурар. Хас биридии оҕо туспа болҕомтону эрийэр, туспа сыһан эрийиллэрин бэлиэтиир. Ульяна Михайловна үүнэн эрэр ыччакка үтүө холобур буоларын кини ситиһиилэри туһоһулулар. 2008 с. – Дьэ кэргэн сылыгар селоҕа ыытылыбыт «Спортивной дьэ кэргэн» күрэх кыайыылаахтара, республикатаагы «Ааҕар дьэ кэргэн» күрэххэ 1 миэстэ, 2008 с. кылаас салайааччыларын ортолоругар улуустаагы тэрээһингэ «Профессионал» ааты сүкпүтэ. 2009 с. «Учуутал дьэ кэргэн» кэтэхтэн күрэххэ 2-с миэстэни ылыттар. Маны таһынан, үһс сылын нуучча тылын уонна литературатын улуустаагы методическай холбоһуктарын салайар.

«Бастын учуутал-2012» кыайыылааҕа У.М. Иванова муус устар 9-14 күннэригэр Дьокуускайга республикатаагы күрэххэ улуус аатын көмүскүүбэ. Кинини сэргэ Хатын-Арыы орто оскуолатын история, обществознание учуутала Иван Дмитриевич Ноговицын кыттарыр дьүүлүүрү сүбэ чилиэннэрэ сүбэлээтилэр.

М. ПЕТРОВА

барыларыттан бастыннара буолан «Саасчаана Куо» гранпри хаһаайката буолла. Улахан бөлөххө «Сааскылаана Куо» үрдүк ааты гимназия 8-с кылааһын үөрэнээччитэ, Таллан Бүрэ сизэ Сивцева Айыына ылыан ылла.

12 кыыска анал ааттар ананылар. Бэйини билиһиннэриигэ бастыннарынан Охлопкова Лилиана (Үөдэй), Софронова Туйаара (Хатын Арыы), Сивцева Айыына (Нам гимназия), Дмитриева Санаайа (Партизан), Софронова Аделина (Нам), дьарык түһүмэххэ Мордосова Нарияна (Хатын Арыы), Антипина Оксана (Хатын Арыы), Сивцева Айыына (Нам, гимназия), Софронова Аделина (Нам) бастыннарынан буоллулар. Үнүкүү күрэхтэри саамай быһаарыылаах түһүмэххэ Новгородова Алина илинги дойдуну үнүкүүтүнэн (Үөдэй), Сивцева Айыына «классика» (Нам, гимназия), Оконешникова Анита «Дьээрэнкэй» (1 Хом.), Намылова Евгения «Тувинская» (Нам), Николаева Күннэй «Хотугу» (Үөдэй), Ефимова Полина «Индийскэй» (Үөдэй), Софроно-

ва Аделина «Кыталык» (Нам) үнүкүүлэринэн инники күөнгэ табыстылар.

«Авангарднай», араас матырыйалтан таҕаһы тигиитэ кыргыттарбыт тарбахтарыгар талааннаахтарын көрдөрдүлөр. Ол гынан баран, чаҕылхайтан чаҕылхай Бочкарева Снежана (Хатын Арыы) биридэ туттулар иһиттэн онгорбут былааччыята, сэлэппэтэ барыбытын сөхтөрдө. Киһээнни былааччыята уонна бүүрүчүскээ 18 кыталык кыргыттар куба курдук устан, долгудуулан кирибиттэрэ сыананы киэргэттэ.

Бу дьоро киһэбэ Дьокуускайтан В.Г. Соловьев балта М.Г. Соловьева, балтыра Л.Ф. Саввинова, Т.Г. Соловьева ыалдытаттаатылар. В.Г. Соловьев аатынан бириһини классика үнүкүүнү толорбут Сивцева Айыына (Нам, гимназия) үөрүүлээх быһыыга-майгыга долгуйан туран туттардылар. Күрэххэ нэһилиэк бары тэрилтэлэрэ күүс-көмө, өйбүл буолбуттарыгар тэрийэр комиссия махталын биллэрдэ.

Е.А. ЭВЕРСТОВА, Үөдэй

Учуутал — уус чулуута

Ытык-мааны Далбар Хотун. Кини хайдах буолуохтаабын? Олоххо суолун булбут, дьон-сэргэ ытыктабылын ылбыт, эргиччи эрэмнүүлээх, мааны майгылаах, көстөр дьүһүнүнэн, быһыгытынан-таһаатынан, тутта-халта сылдыарынан чаччы даҕаны киһи көрөн астынар, кизн туттар саха мааны дыгхтара итинник ааттанын сөх.

Мин санаабар, бу тыллар саамай кизн өйдөөлүлэригэр «Саха Республика тын үөрэҕиритин туйгуна», «Российской Федерация орто уопсай үөрэхтээһинин бочуоттаах үлэһитэ», «Саха-Азия» уонна Дж. Сорос бириэмийэлэрин стипендиаттара, РФ президентин «Россия бастын учуутала» гранын ылбыт чулуу учуутал, 2006 сыллаахха 1 Хомуस्ताах нэһилиэгэр «Лучший по профессии» анал ааттаах, түөрт выпуһу олох кизн аартыгар атаарбыт кыһамнылаах кылаас салайааччыта, хаһаайка кизнэ бастына, оҕуруотчут үтүөтэ, сир асчыт бөрдэ, тапталлаах кэргэн, иһирэх ийэ, эйбэс эбээ, эрэллээх эдьий, истин дьүөгө, 1 Хомуस्ताах орто оскуолатын биология учуутала Елена Васильевна Колесова толору эппиэттир.

Кини өйтөн-сүрэхтэн тахсар сирдээх тыллаах-өстөөх, олоххо бэйэтэ туспа көрүүлэрдээх, анаарар-ырытар дьоруудаах, киһини бэйэтэтигэр тардар интэриэһинэй кэпсээннээх киһи. Бу күнүргэ олоҕун орто омурданын толорбут дьүөгөбин кытта олох, ыал буолуу, оҕону иити, учуутал аналын туһунан кэпсэттим. Ол кэпсэтибит сүрүн ис хоһоонун эһиэхэ кэпсиргэ сананым.

— Сахаада аймак-хаан дьон олус бигэ өйдөбүл баар. Кимтэн кийиннээххин, хантан хааннааххын бар дьонҥор билиһиннэрэ түспэккин ээ...

— Мин Кэбээйи улуунун Куокуй нэһилиэгиттэн төрүттээхпин. Аҕам Винокуров Василий Прокопьевич үйэтин тухары сэбиэскэй-партийнай үлэлэргэ үлэлээбит салайааччы этэ. Отделение управляющей-нан, партком председателинэн, райком уопсай отдельн салайааччытынан, сэбиэт председателинэн үлэлээбитэ. Дьону-сэргэни үтүөбэ-сырдыкка сирдиир, таһаарылаах үлэбэ көбүлүүр дьынгээх «идеологической фронт байыһа», бэйэтин кэммин биир чаҕылхай киһитэ этэ. Киһи быһыгытынан көнө, судургу майгылаах, үөрэҕи өрө тутар, дьэтигэр-уотугар кыһамнылаах аҕа. Төрөппүт ийэм фельдшер идэлээх Елена Егоровна үтүөкөн майгылаах, дьон олус сөбүлүүр, кэрэ киһи эбитэ үһү. Олох эдэр сааһыгар, мин 1 саастаахпар, күн сириттэн барахтаабыт. Биһиги дьолбутугар, арабыт иипит ийбэин Матрена Афанасьевна-ны кэргэн ылан, биһигини тулаайахсыппакка, дьоллоох оҕо сааһы, ийэ таптала дьон тугун биллэрэн улаатыннарбыттар. Ийэм учуутал идэлээх, олус сымнаҕас майгылаах, амарах дууһалаах, сатаабатаҕа дьон суох. Иллэнэ суох үлэлээх да буоллар, ийэлээх аҕабыт биһиги итиллэн тахсыбытыгар олус элбэи онорбуттара. Айылҕаҕа сирдээхтик сылдыарга, сиргэ-уокка махталлаах буоларга, тыһынар-тыһынаахха барытыгар харыстыбыллаах сыһыанна үөрэппиттэрэ мин идэбин таларбар олук буолбута.

— Кыһыннары-сайыннары дьинг аана сабыллыбакка ыалдыт — хоһоно мустарын, этэргэ дылы «хотуттан кэлбит хоннорор, арҕааттан кэлбит аһатар» түһүлгэ буоларын, аймак — хаан дьонҥор туллар туттаах, эргийэр кизн буолан эдьий аналын толорон оло-роргун билэбит.

— Кэбээйи суолун төрдө - 1 Хомуस्ताахха олооробуттан аймахтарым олус астыналлар, үөрэллэр. Убайым Егор Васильевич Винокуров - туттааччы идэлээх, Кэбээйи улуунун бочуоттаах гражданина, өр сыл Сангаарга «Шахтостройга» үлэлээбитэ, билигин тутуунан дьарыктанар индивидуальной предприниматель, быйыл кини биригээдэтэ Хомуस्ताахха молодежнай кварталга 3 дьиэни тутан бардылар. Саҕаһым Галина Григорьевналыын үс оҕолоох, бизэ сиэннээх Куокуй нэһилиэгин сис ыаллара. Балтыларым - мин саамай чугас дьонум: Наталья Васильевна - Кэбээйи улуунун сир комитетын салайааччытынан үлэлээбитэ, күтүөтүм Афанасий Петрович суоппар идэлээх, биир уоллаахтар; Айталина Васильевна - нотариус, 2010 сыл түмүгүнэн «Саха Республика тын бастын нотариуһа», кэргэнэ Николай Иннокентьевич Кэбээйи улуунун финансовай - казначейскай управлени-

туттар учууталларым: эдьийим Зверева Варвара Прокопьевна, маннайгы учууталым Ермолаева Мария Егоровна, химия, биология предметтэрин үөрэппит Максимова Евдокия Владимировна - үһүн «Россия үтүөлээх учууталлара».

Учуутал идэтин баһылыгырбар көмөлөспүт, алтыспыт дьоммор-сэргэбэр махталым улахан. Ол курдук, мин дьолбор - 1 Хомуस्ताах оскуолатын аанын аһан кирибит эбиһин, үчүгэй коллективка түбэһим - табыллым эбит... Биир кэмгэ тэн саастаах эдэр учууталлар түмсэ түһэн үлэбитин саҕалаабыһыт, ол кэмтэн ыла бэйэ-бэйэбитин өйөһөн-өйдөһөн үлэлээн кэллибит. Үлэбэр ситиһилэrim - коллективым өнөтө, добогторум-дьүөгөлэrim, үгө салайааччыларым, коллегаларым көмөлөрө.

— Тапталаах кэргэнгинээн Александр Михайловичтыын дьинг чаччы ыал буолуу ытык ыратынан

ыччаттар эйгэлэрэ кизн, санаалара хоторо элбэх, информацияны сатаан булаллар, ону сөпкө туһаналлар, бэйэлэрин суолларын солонору сатыыллар, ол гыннан баран кинилэргэ тус ситиһии эрэ суолталаах, атын киһи туһугар, эбэтэр уопсай дьыала туһугар эппиэтинэни ылартан туттуналлар. Мин санаабар, сүрүн уратыбыт итиннэ быһыылаах.

— Билигин аныгы дьон, ордук ыччат, алтыһы - бодоруһуу ньымаларын билэхтээх, ону сөпкө туттуохтаах дьон буолар. Бу эйгэбэ эн санааларын?

— Сүрүн санаам бири: киһи киһиэхэ харыстабыллаахтык сыһыаннаһахтаах. Мин бэйэм миэхэ эрэнэр, көбүлүүр, сүргэбин көтөбөр дьону кытта алтыһарбын ордоробун. Оттон итэбэспин була сатыыр, намтатар дьону кытта

этиилэр үөскээтэхтэрэ. Учуутал идэтин сана талбыт эбэтэр талаары сылдыар эдэр дьонно баҕа санаан.

— Саамай сүрүнэ - чаччы оҕону таптыыр, оҕо эйгэтин өйдүүр, кизн билиилээх, киһилии сирдээх-майгылаах дьон учуутал идэтин талалара эбит буоллар. Билигин дьалхааннаах үйэбэ саамай көмүскэлэ суох араҕа оҕолор буолаллар. Онон учуутал хайаан да психолог буолуун наада, оҕо өйүн-санаатын, уйулҕатын хомууһа тутан, чөл куттаах-сүрдээх дьону иитэн-үөрэтэн таһаарар чэпчэкитэ суох сорук турар.

— Эн санааҕар, дьол дьин тугуй?

— Мин ис айылгыбар, билигин санаабар-онообор олус сөп түбэһэр поэтесса Саргылана Спиридонова хоһоонун «Далбар Хотун» сурунаалга түбэһэн аахпытым: *Диринг сирдээх мас курдук Бөбөктүк сананыбын, «Ийэ», «эбээ» дьин ыгырар Күндү оҕолордоох буоламмын, Дьоллоохтун.*

ЫТЫК - МААНЫ ДАЛБАР ХОТУН

тын начальнигынан үлэлиир, үс кыстаахтар. Быраатым Александр Васильевич - Куокуй нэһилиэгин участковайа, полиция капитана. Аҕам биригэ төрөөбүттэриттэн элбэх бырааттардаахпын, балыстардаахпын, өрүү билсэбит, биригэбит. Дьэбитин аймахтар бары түмсэ түһэн, убайым Егор маастардаан туппуттара. Мин аймахтарым Хомуस्ताаҕы хайгыыллар, сайдылаах, олоорго-үлэлииргэ, ыччат дьон олохсуйарыгар бары усулуобуйа барыта тэриллэр, үгө баһылыктаах дойдун дириллэр, биһиэхэ ымсырараллар. Миигин дьылдам бу сиргэ-дойдуга тиксириннэрибитигэр махтанабын, Хомуस्ताахпын туохха да биэрбэппин.

— «Талбыт курдук эбиттэр Намта кэлбит кийииттэр» дьин Нам дьонно кизн туттан, өрө көтөбүллэн туран ылыһыры ырыабыт баар. Дьэ, эн Кэбээйи кыһа Намта кийиит буолан килбигийэн кэлбиккэр кэргэнин дьонно хайдах көрүстүлэр?

— Хотунум Александра Дмитриевна, тойонум Михаил Васильевич Колесовтар дьин сахалыы сирдээх - майгылаах, элбэх оҕолоох ыал миигин олус истинник, бэйэлэрин оҕолорун курдук ылынан көрсүбүттэрэ. Бастакы оҕобутун Мишаны эбээтэ көрбүтэ, үөрөхпүн бүтэртэригэ. Ийэм-аҕам тэнэ саныыр, олох муударастарыгар үөрэппит-такайыт дьоммор Александра Дмитриевнаҕа, Михаил Васильевичка махталым мунгура суох. Ийэлээх аҕа үгө алгыстарынан билигин Колесовтар - чинг олохтоох, тулхадыйбат тутуллаах, олус түмсүүлээх, эйэлээх аймак, бары куруук биригэ сылдыабыт. Кэргэним биригэ төрөөбүттэриттэн бизэ киһи учуутал үөрэхтээх, билигин бары туспа суоллаах-истээх учууталлар. Бэйэ-бэйэбитигэр куруук көмөлөсүһөбит, түмсэ түстүбүт эрэ - бэйэтэ педсовет.

— Киһи идэтин сөпкө таллаһына дьылбатыгар махтанахтаах дьин этини кытта сөбүлэһэрин дуо? Идэни талларгар олук уурбут, өй-санаа укпун үтүө дьоннордөөбүн буолуо...

— Учуутал идэтин таларбар сабыдыалым элбэх этэ. Олохпор сүрүн учууталым - ийэм Матрена Афанасьевна суолун тутуспугум диэххэ сөп буолуо. Мин бэйэлэрин идэлэригэр бэриниллээх, дьынгээх учууталларга үөрэммит дьоллоохтун. Ол курдук, холобур

сирдээдэин, чэлгийэр ыраас ымытынан арыалланан дьоллоохтук олооробут. Оҕолоргут, сиэннэригит тустарынан кэспии түс эрэ. Эһиги дьин кэргэн оҕо иитиитигэр ханнык ньымалары туттабыт? Туох үтүө үгэстэрдээххитий?

— Миигин бары өттүнэн өйдүүр, өйүүр кэргэннээхпин, таптыыр, таптатар дьоллоохтун. Уолбут Михаил үөрэхтэнэн үлэһит буолан, дьин-уот тэринэн, кэргэнинин Леналыын биһиэхэ икки уол сиэни бэлэхтээн олохпунун кизгэттилэр. Кыыспыт Маша быйыл Томскайдаағы политехникасай университетэ бүтэрдэ, кэргэн табыста, Горнайтан төрүттээх нефтяник идэлээх Илья Сметанин дьин күтүөттэннибит.

Ийэ-аҕа бэйэ-бэйэтигэр харыстабыллаах сыһыана, дьэбэ-уокка холку, нуһаран олох оҕо иитиитигэр ураты суолталаах дьин саныбын. Эдэр ыалга баҕар туһалаах буолуу дуу диэммин, «аймак педагогикатын» туһунан этиэм этэ. Элбэх буолан үөрүүгэ-көтүүгэ да, кыһалҕалаах да кэмнэ биригэ суулаһан сылдыбы, эбээ-эһээ үөрэбэ, эдьийи-убаай, быраатбалыс бэйэ-бэйэни итигэр күүһэ дьин туох да олус көдүүстээх. Биһиги Колесовтар аймак өссө эбээбит-эһээбит баалларын саҕаттан бары биригэ түмсэн оттуубут, сир астыбыт, «ДУТЛ» (детский учебно-трудовой лагерь) дьин ааттаах сайынны лааһырдаахпыт. Манна улахааттар кыраларга баһаатайдыллар, үчүгэй үөрэхтээхтэр репетитор, иитээччи курдук үлэлиилэр. Биир үтүө үгэспит - бастын ситиһилээх оҕолорбутугар араас номинациянан сыллата туттарыллар дьин-кэргэн стипендията. Ыччаппытын сомоҕолуур, түмэр сылтан дьин кэргэн ыһааҕа сыл аайы суриллэр. Аны дьин кэргэн сурунаалын бэчээттээн таһааран эрибит. Ити барыта ыччаттарбыт үтүөнү-кэрэни өйдүүр, аймаҕы-хааны билинэр, дьин-кэргэн, общество иннигэр эппиэтинэстээх дьон буолан тахсалларын туһугар тэриллэр.

— 21-с үйэ ыччата уонна биһиги кэммит (сэбиэскэй кэм) ыччата туох уратылардаахтарыт?

— Биһиги көлүөнэ ыччат коллективизм идеятыгар итиллибит буолан бэйэ туһугар буолбакка, коллектив туһугар ыалдыар этибит, туохха барытыгар эппиэтинэни күүскэ ылынарбыт. Аныгы

эйгэлэһэрбин ыарырбатабын.

— Эн санааҕар, учуутал үлэтигэр саамай үчүгэй уонна саамай эрэйдээбэ тугуй?

— Үөрэ-көтө үлэбэр барарым, умсугуйан үлэлиирим, саҕаны билбит оҕолор кэнээбит харахтара, үөрэ-көтө көрсөр биир идэлээхтэрим, үөрэтэр оҕолорум ситиһилэрэ - бу үчүгэйэ. Өскөтүн үлэбин сөбүлүүр буоллааххына, учуутал идэтэ ыарахан идэ буолбатах.

— Иити-үөрэтии технологияларын биир саамай көдүүстээх көрүнүнэн - бырайыактыгар-чинчийэр үлэһэн дьарыктаангын, 1 Хомуस्ताах оҕолор республика, Россия, аан дойду таһымнаах научнай - чинчийэр конференцияларга кыттан дьонун ситиһилэрдээхтэр. «Инникигэ харды» Бүтүн Россиятаағы научнай-практическай конференция лауреата Саша Ядреев, «Подрост» эдэр тыаны үөрэтээччилэр Бүтүн Россиятаағы конкурстарын дипломантара Лена Солдатова, Петя Охлопков, Наташа Березкина; В.И. Вернадскай аатынан эдэр чинчийээччилэр конкурстарын лауреата Петя Стручков, дипломанта Дьыгы Навгородов - бу кыра тыа оскуолатын холугар улахан кыайы дьин саныбын. Бу ситиһии кистэлэнэ туохха сытарыт?

— Оҕо билиэн-көрүүн баҕарар санаатын таба тайаны, ону сайыннары - ситиһии төрдө. Уонна элбэх түһүмэхтэртэн турар, сылтан сылаайы кэнээн иһэр оҕо, учуутал уонна научнай салайааччы биригэ үлэлээһиннэрэ, оскуола администрациятын күүстээх өйбүлэ, төрөппүт көмөтө.

— Учуутал буолбатаһын буоллар ханнык идэни талыан этэй?

— Аҕам бараксан ыарыһах буолан «оҕом миигин эмтигэбэ» дьин врач оноруон баҕарар этэ, онон бука врач буолуо этэ. Мин оҕо эрдэхпиттэн айылҕаны, киһи айылҕаны кытта алтыһыгытын, киһи этин-сиинин, үүнээйи, үөн-көйүүр арааһын кэтээн көрөрбүн, үөрэтэрбин сөбүлүүр этим, ол иһин биолог идэтин таллаһым буолуо. Медик идэтэ - эмиз бу эйгэбэ чугас, уруулуу идэ.

— Киһи олоҕун тухары үлэ үөһүтэр сылдыар. Ол иһин да «үлэ киһини кизгэтэр», «үлэ киһини киһи онорбута» дьин

Кэскиллээҕи санаан Кэрэтик олоро сатыыбын, «Сэгээр», «добоор» дьин ыгырар Күндү киһилээх буоламмын, Дьоллоохтун.

Сиргэ баар дьиктилэри Блмсыыра, үөрэ ылынабын, Иһирэх, чугас, истин Дьүөгэлэрдээх буоламмын, Дьоллоохтун!

Бу хоһоону бэйэм ситэрэн биэриэхпин баҕарабын: *Саха күн үөрүтүтүн үлэстэр Сайаҕас санааны сэриибин, Саргыга - сайдыыга таллаһар Сайдам ыччаттаах буоламмын, Дьоллоохтун!*

Киһиэхэ истин сыһыаны Өрүү өрө тутууларын, Куруук чөрдөр, долгутар Үөрэнээччилэрдээх буоламмын, Дьоллоохтун!

Дьэ, ити курдук, айылҕаттан аһаммыт дэгиттэр талааннаах, оҕо-аймак кутун туппунт үтүөкэннээх учуутал, кустук сэттэ өгүнэн арыалыа оонньуур баай дууһалаах, куруутун сырдыгынан сыдыаайар, дьонно-сэргэбэ, үөрэнээччилэригэр ураты истин сыһыаннаах Ытык-мааны Далбар - хотун Елена Васильевна дьоллоох олох орҕуйар үөһүгэр үлэлихамсыы сылдыар.

1 Хомуस्ताах орто оскуолатын бары учууталларын, үөрэнээччилэрин уонна төрөппүттэрин ааттарыттан дьонун киһибитин, ытыктыыр коллегабытын, чугас дьүөгэбин Елена Васильевна Колесованы үйэ анардаах кэрэ бэлиэ түгэниэн ис сүрэхтэн эвэрдэлээн туран, кэскилэ кэҕии, санаабыта туола, баҕарбыта барҕара турдун дьин алгыспытын тизэрдэбит.

Е.П. ОХЛОПКОВА, нуучча тылын уонна литературатын учуутала, СР үөрэҕиритин туйгуна

(Төлбүрдээх төрүүккэ бэчээттэнэр)

БИЛЭРИИЛЭР

Министерство по делам предпринимательства и развития туризма Республики Саха (Якутия) в целях повышения качества и расширения предоставляемых бытовых услуг населению с 21 марта по 30 марта 2012 года проводит Декаду бытового обслуживания в Республике Саха (Якутия).

На основании этих мероприятий в улусе проводится декада бытового обслуживания.

ИНФОРМАЦИОННО-КОНСУЛЬТАЦИОННЫЕ МЕРОПРИЯТИЯ:

1. Дни открытых дверей на тему: «Декада бытового обслуживания», срок проведения: с 28 марта по 30 марта в виде информационно-консультационных мероприятий по бытовому обслуживанию населения.

Место и время проведения: с. Намцы ул. Чернышевского, 11, торговый дом «Уют», руководитель ОП ГБУ Центр поддержки предпринимательства РС(Я) в МО «Намский улус» Бугаев Борис Борисович, ежедневно с 10.00 до 17.00 часов.

ПРОВЕДЕНИЕ ЯРМАРКИ БЫТОВЫХ УСЛУГ:

2. Торгово-выставочная ярмарка субъектов малого и среднего предпринимательства, предоставляющих бытовые услуги, день проведения 2 апреля 2012 года.

Место и время проведения: с. Намцы, ЦД им. А.Ф.Шестакова, с.12.00 до 17.00.

Распоряжение от 21.03.2012 г. № 580-р О ПРАВИЛАХ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ СУБСИДИЙ ИЗ БЮДЖЕТА МО «НАМСКИЙ УЛУС» ЗА СЧЕТ СУБВЕНЦИЙ, ПРЕДОСТАВЛЯЕМЫХ ИЗ ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТА РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ) НА ПОДДЕРЖКУ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА ДЛЯ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ОТДЕЛЬНЫХ ГОСУДАРСТВЕННЫХ ПОЛНОМОЧИЙ в 2012 г.

В целях реализации Закона Республики Саха (Якутия) от 15.12.2010 г. 881-3 № 639 — IV «О наделении органов местного самоуправления муниципальных районов и городских округов Республики Саха (Якутия) отдельными государственными полномочиями по поддержке сельскохозяйственного производства» с изменениями от 15.12.2011 г. 1008-3 № 913-IV и во исполнение постановления Правительства Республики Саха (Якутия) от 30.12.2011 г. № 678 «Об утверждении порядка расходования и учета субвенций, предоставляемых из государственного бюджета Республики Саха (Якутия) местным бюджетам на осуществление органами местного самоуправления отдельных государственных полномочий по поддержке сельскохозяйственного производства», распоряжаюсь:

1. Утвердить Правила предоставления субсидий из бюджета муниципального образования «Намский улус (район)» за счет субвенций, предоставляемых из государственного бюджета Республики Саха (Якутия) на поддержку сельскохозяйственного производства для осуществления отдельных государственных полномочий в 2012 г., согласно приложению.

2. Определить уполномоченным органом по предоставлению субсидий на поддержку сельскохозяйственного производства муниципальное казенное учреждение «Управление сельского хозяйства Намского улуса».

3. Уполномоченному органу:
3.1. Внести на утверждение главы муниципального образования «Намский улус (район)» ставки субсидий, предоставляемых в 2012 г. из бюджета муниципального образования «Намский улус (район)» за счет субвенций, предоставляемых из государственного бюджета Республики Саха (Якутия) на поддержку сельскохозяйственного производства для осуществления отдельных государственных полномочий в 2012 г.

3.2. Обеспечить своевременное и целевое использование бюджетных ассигнований в соответствии с действующим бюджетным законодательством.

4. Настоящее распоряжение распространяется на отношения, возникшие с 01.01.2012 г.

5. Опубликовать настоящее распоряжение в улусной газете «Энсиэли».

6. Контроль исполнения настоящего решения возложить на первого заместителя главы МО «Намский улус» Слепцова Н.В.

И.о. главы улуса МАТВЕЕВ С.С.

Распоряжение от 21.03.2012 № 584-р ОБ УТВЕРЖДЕНИИ НОВОГО СОСТАВА УЛУСНОЙ КОМИССИИ ПО ДЕЛАМ НЕСОВЕРШЕННОЛЕТНИХ И ЗАЩИТЕ ИХ ПРАВ ПРИ АДМИНИСТРАЦИИ МО «НАМСКИЙ УЛУС»

В соответствии с Федеральным законом № 120 от 24.06.1999 г. «Об основах системы профилактики безнадзорности и правона-

рушений несовершеннолетних». Закона Республики Саха (Якутия) № 696-111 от 09.06.2006 г. «О комиссиях по делам несовершеннолетних и защите их прав», Закона Республики Саха (Якутия) от 10.01.2008 г. «О наделении органов местного самоуправления муниципальных районов и городских округов Республики Саха (Якутия) отдельными государственными полномочиями по исполнению функций комиссии по делам несовершеннолетних и защите их прав», распоряжаюсь:

1. Утвердить новый состав улусной комиссии по делам несовершеннолетних и защите их прав в следующем составе:

— **Попов И.Р.** — заместитель главы улуса по социальным вопросам, председатель улусной комиссии;

— **Маркова Л.М.** — директор ГКУ РС(Я) «Намский социально-реабилитационный центр для несовершеннолетних», депутат Улусного Совета депутатов МО «Намский улус», заместитель председателя комиссии;

— **Кокарев М.М.** — начальник отдела участковых уполномоченных полиции и подразделений по делам несовершеннолетних ММО МВД РФ «Намский», заместитель председателя комиссии;

— **Ядрихинская М.А.** — ответственный секретарь комиссии.

Члены:

— **Москвитина Л.П.** — старший инспектор ПДН ММО МВД «Намский»;

— **Петрова С.П.** — начальник филиала по Намскому району ФКУ УИИ УФСИН России по РС(Я);

— **Рехлясова Н.С.** — заведующая отделом по ВР и ДО МО «Управления образования Намского улуса»;

— **Винокурова М.М.** — главный специалист отдела опеки и попечительства;

— **Степанова Т.Н.** — главный специалист отдела семьи и детства;

— **Абрамов П.В.** — главный специалист Управления спорта и молодежной политики;

— **Рыкунова В.Н.** — заместитель редактора газеты «Энсиэли»;

— **Попов Р.Г.** — член улусного Совета общественного движения «Воспитание — всем обществом», пенсионер.

2. Аннулировать распоряжение главы улуса за № 194-р от 22.02.2011 г. «Об утверждении нового состава улусной комиссии по делам несовершеннолетних и защите их прав».

3. Контроль за исполнением данного распоряжения возложить на заместителя главы улуса по социальным вопросам Попова И.Р.

И.о. главы улуса С. МАТВЕЕВ

Распоряжение от 08.02.2012 № 287-р ОБ УТВЕРЖДЕНИИ СТОИМОСТИ ПЛАТНЫХ УСЛУГ МБОУ ДОД «НАМСКАЯ ДЕТСКАЯ ШКОЛА ИСКУССТВ им. З.П. ВИНОКУРОВА»

Во исполнение Федерального закона 83-ФЗ от 8 мая 2010 г. «О внесении изменений в отдельные законодательные акты РФ в связи с совершенствованием правового положения государственных (муниципальных) учреждений», распоряжения главы улуса № 1552-р от 02.11.2011 г. «Об утверждении Порядка определения платы за физические и юридические лиц за услуги (работы), относящиеся к основным видам деятельности бюджетных, автономных учреждений», распоряжения главы улуса № 253-р от 03.02.2012 г. «О согласовании перечня платных услуг МБОУ ДОД «Намская детская школа искусств им. З.П. Винокурова», распоряжаюсь:

1. Утвердить стоимость:

— одного занятия на подготовительных курсах «Теория музыки» в размере 237,0 (двухсот тридцати семи) рублей на одного человека;

— одного занятия на подготовительных курсах «Для начинающих» в размере 165,0 (ста шестидесяти пяти) рублей на одного человека;

— одного занятия на подготовительных курсах «Изобразительное искусство» в размере 127,0 (ста двадцати семи) рублей на одного человека;

— одного занятия в группе «Фитнес» в размере 87,0 (восемидесяти семи) рублей на одного человека;

— одного занятия в группе «Бальные танцы» в размере 40,0 (сорока) рублей на одного человека;

— одного занятия в кружке якутского фольклора в размере 55,0 (пятидесяти пяти) рублей на одного человека.

2. Руководителю учреждения:

2.1. Руководствоваться в работе по утвержденному тарифу.

2.2. Опубликовать утвержденный тариф в средствах массовой информации.

3. МКУ «Управление образования МО «Намский улус» взять на контроль исполнение настоящего распоряжения.

Глава улуса А. ИЛЬИН

О ПРОВЕДЕНИИ КОНКУРСА НА ФОРМИРОВАНИЕ КАДРОВОГО РЕЗЕРВА АДМИНИСТРАЦИИ МО

«ЛЕНСКИЙ НАСЛЕГ»

22 марта 2012 г. администрацией МО «Ленский наслег» объявлен конкурс на формирование кадрового резерва управленческих кадров.

К претендентам на включение в резерв управленческих кадров установлены следующие требования:

— гражданство Российской Федерации;

— возраст от 30 до 50 лет для замещения государственных и муниципальных должностей, высших и главных должностей государственной гражданской и муниципальной службы Республики Саха (Якутия);

— постоянное проживание на территории Республики Саха (Якутия) не менее 10 лет для включения в действующий резерв на государственные, муниципальные должности, высшие и главные должности государственной гражданской и муниципальной службы Республики Саха (Якутия);

— наличие высшего профессионального образования по направлению деятельности, повышение уровня образования в процессе трудовой деятельности (наличие второго высшего образования, ученой степени, переподготовки, публикаций);

— наличие стажа государственной службы не менее 6 лет или стажа работы по специальности не менее 7 лет для кандидатов в действующий резерв для замещения государственной и муниципальной должности, не менее 5 лет — для замещения высших и главных должностей государственной гражданской и муниципальной службы, должности руководителя государственного унитарного предприятия, государственного учреждения, фонда и хозяйственного общества.

Гражданин, изъявивший желание участвовать в конкурсе, представляет в администрацию МО «Ленский наслег» следующие документы:

— заявление согласно установленной форме;

— собственноручно заполненная и подписанная анкета с фотографией 3x4 на бумажном и электронном носителе;

— копии паспорта, трудовой книжки, свидетельства о постановке на учет в налоговых органах (ИНН), диплома (дипломов) о профессиональном образовании, дополнительном профессиональном образовании, ученой степени, ученого звания, заверенные нотариально или кадровыми службами по месту работы;

— документ об отсутствии у гражданина заболевания, препятствующего поступлению на работу в соответствии с действующим законодательством (форма № 001-ГС/у);

— отзыв-характеристика руководителя государственного органа, органа местного самоуправления, учреждения и организации;

— письменное согласие на проверку предоставляемых им сведений, на обработку его персональных данных.

Дополнительно могут быть истребованы иные документы, предусмотренные федеральными законами и законами Республики Саха (Якутия), нормативными правовыми актами Российской Федерации и Республики Саха (Якутия).

Подробную информацию об условиях проведения конкурса можно получить по адресу: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 28, конт. тел. 41-3-52.

Начало приема документов для участия в конкурсе: в 09.00 час. 22 марта 2012 г., окончание — в 18.00 час. 01 апреля 2012 г.

ПОЛОЖЕНИЕ

о конкурсе на эмблему ОАО

«Намкоммунтеплоэнерго»

1. Общие положения

1.1. Конкурс на лучшую эмблему — символ ОАО «Намкоммунтеплоэнерго» проводится администрацией ОАО «Намкоммунтеплоэнерго».

1.2. Эмблема должна отражать деятельность общества, которая заключается в оказании коммунальных услуг организациям и населению по теплоснабжению, водоснабжению, канализации. А также проводит эксплуатацию инженерных сетей, котельных и насосных станций и монтаж, наладку, техническое обслуживание контрольно-измерительных приборов и автоматики.

1.3. Организацию конкурса осуществляет конкурсная комиссия, утвержденная приказом генерального директора. Конкурсная комиссия осуществляет экспертную оценку представленных на конкурс работ. Решение конкурсной комиссии оформляется протоколом.

2. Цель конкурса

2.1. Разработка эмблемы — символа ОАО «Намкоммунтеплоэнерго» для использования ее в качестве символики предприятия.

4. Правила участия в конкурсе и требования к оформлению материалов

4.1. На конкурс могут быть представлены работы, выполненные как индивидуально, так и творческими коллективами

4.2. Эмблема должна быть простой в исполнении, легко воспроизводимой, запо-

минающейся, пропорциональной, удачно смотреться в черно-белом варианте, при значительном изменении (увеличении, уменьшении) формата и отражать сущность деятельности общества.

4.3. Допускается содержание надписи ОАО «Намкоммунтеплоэнерго». Не допускается использование авторских элементов существующих логотипов других организаций, нарушающих авторские права лиц, в том числе третьих лиц. Не допускается использование государственной символики РФ, РС(Я) и других государств.

4.4. При подаче проекта эмблемы в конкурсную комиссию автор представляет заявку, к заявке прилагается эскиз эмблемы (с рисунком и описанием идеи избранной эмблемы) в электронном виде и на листе А4 размером 10x10 см.

5. Критерии оценки конкурсного проекта эмблемы

5.1. Художественный уровень выполнения работы.

5.2. Легкость для восприятия.

5.3. Лаконичность изобразительных приемов.

5.4. Оригинальность графического решения.

5.5. Креативность.

6. Сроки предоставления работ и награждение

6.1. Прием конкурсных материалов производится со дня опубликования в газете «Энсиэли» в течение 20 дней.

6.2. Победитель получает диплом 1-й степени и денежную премию в размере 4000 руб. Занявшие 2, 3 места получают дипломы 2, 3 степени и денежную премию в размере 2000 руб.

6.3. Конкурсные материалы, оформленные в соответствии с требованиями данного положения, необходимо предоставить по адресу: **678380, с. Намцы, ул. Чернышевского, 78.**

Конт. тел. 41-6-46, 89243698768 — Сергей Григорьевич Кокарев

ПОЛОЖЕНИЕ

IV-го улусного ежегодного конкурса модельеров «Шик и блеск»

Автор проекта: Новгородова Татьяна Дмитриевна

Дата проведения: 29 апреля 2012 г.

Место и время проведения: с. Нам, КЦ им. А. Шестакова, 18 часов

Цели и задачи конкурса:

1. Выявить новых начинающих, имеющих навыки шитья модельеров.

2. Формирование эстетических вкусов на примерах лучших образцов моделирования.

3. Повышение творческого уровня.

4. Пропаганда направлений в стиле одежды.

Условия конкурса:

1. Допускаются все желающие независимо от возраста, предварительно с заявкой на участие, заполненными анкетными данными участниками.

2. Профессионалы и победители предыдущих конкурсов не допускаются к конкурсу.

3. Конкурсанты должны предоставить выставку своих работ.

4. Подбор музыкального оформления за каждый выход.

5. С каждого участника (модельера) взнос — 500 рублей, группа поддержки (модели) с 1-го участника взнос — 100 рублей.

6. Заявки принимаются до 27 апреля, тел. 89142239343, 89246619127, 89141058559, 41-5-93.

Этапы конкурса:

1. Визитка — 3 мин. (участница выходит в наряде, сшитом самой конкурсанткой)

2. Национальная одежда

3. Авангард «Весеннее настроение»

4. Свободная тема

5. Вечернее платье

Оцениваются:

— Композиция выбранной модели

— Сочетание цветов, оригинальность

— Качество шитья

— Соответствие макияжа, прически модели

— Сценическая культура

Награждение:

— Гран-при

— Приз симпатии от руководителя проекта

Призы по номинациям:

— «Уран тарбах»

— «Кэскиллээх иистэннэнг»

— «Мьндьр оһуор»

— «Көмүс кыптыл»

— «Иистэннэнг Далбар»

— «Көмүс иннэ»

Анкетные данные:

1. ФИО

2. Дата рождения

3. Должность, место работы

4. Занятие шитьем, с какого года?

5. Адрес и телефон участницы

Организационная комиссия

СКПК «Судо-Сберегательный Союз» выдает займы до 100000 руб., для ИП до 200000 руб.

Адрес: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 5/1 (маг. «Туйаара», 2-й этаж).

Справки по тел. 43-0-89, 89247601445

ЫҤЫРЭХ ТЫҤҤАР

Бииргэ үлэиир коллегиабытын **ПАВЕЛ ВАСИЛЬЕВИЧ ПОПОВУ**, Үөдэй ветеринарнай лечебницаатын ветеринарнай фельдшерин, 55 сааскын туолбут үбүлүөйгүнэн итиитик-истинник эфэрдэлибит!

Эн талан ылбыт идэтинэн биир тэрилтэҕэ энкилэ суох бэриниилээхтик, үтүө суобастаахтык үлэлээн, нэһилиэк тыатын хаһаайыстыбата сайдаран, сүөһүтэ-аһа чөл туруктаах буоларын туһугар сылайары-элэйэри билиммэккэ, бириэмэни аахсыбакка түбүгүрүргин, дьонго үтүө сыһыангынын үрдүктүк сыаналыыбыт. Баҕарабыт Эйиэхэ сир үрдүгэр баар туох баар үчүгэйи, ыарыыга бэриммэт кытаанах доруобуйаны, олоххор өссө үрдүк ситиһиилэри. Тус бэйэҕэр, дьиэ кэргэнгэр, оҕолорго, сиэннэргэр бары үтүнү, өссө даҕаны уһараабат эрчими, дьоллоохтук, уйгулаахтык олорун диэн баҕабыт бастыгын, алгыспыт үтүөтүн Эйиэхэ аныбыт.

Нам улуунун ветеринарнай управлениетын уонна лабораториятын коллектива

БИЛЛЭРИИЛЭР

БЭЙЭТЭ ААТТААХ ОМУК ЭСТИБЭТ!

Быһаччы сахатыттаах сорох аат төттөрү уруускайды тылбааһа олох атын өйдөбүлү биэриэн сөп. Холобура, Алексей — **Өл-өксөй** — «Умри, пльви против течения», өлөн баран өксөй диэбит курдук, өссө **Өлүөскэ** — «Өл-үөскэ» — уу ортогугар өл, эбэтэр үлү-үөрөх үгэнигэр, олох үөһүгэр сылдьан өл диэн куруук кырыы сылдьар курдук, Петр — **Бүө-түр** — «Пробка нека-зистая», Иван — **Уй-баан**, Уй баан, «Уй» — мөлтөх өйдөбүл, барыта уй, ускай, уйан..., үчүгэй өтгө — «выдержи» диэн... ол аата, олоххо наар ыараханы уйа сылдьар ааты биэрбикит. Ваня — **Баа-ниһа** — диэн тугуй? Дьэ, ол иһин, быһаччы иһиллэринэн сахатыйдагына, туох ис хоһоонноох аат тахса-рын билбэт эрэри, омукуту ааттамматах ордук. **Ааккытын сахалы ааттарга уларытын.**

— Хабырыыса Бүөтүрүн Мэхэ-элэтэ, Кырбаһаанкын Баһылай Ньюкулайыбыс, эбэтэр төһө да «уола» диэн тылы туттубутун иһин Ньюкулай уола Бөтүрүөп Сүөдэр саха буолбатах. **Уонна быһаччы тылбаастанан аат, араспаанна оҕостуу тосту-туора сыһыатын, сахалы аат буолбатаһын ыйабын.**

Холобура, Кривошапкин — Кыһнары Бэргэһэ, Босиков — Атах Сыгыһынах, Мокрошупов — Инчэҕэйи Убахтыыр, Сыромятников — Сийкэйдии Имилибит, Замятин — Хомуллубут, холбойбут, Неустроев — Табыл-лыбат уода.

НАМНАР, СУҤАЛЛЫК ДЫҢ САХАЛЫ ААТТАНА ОХСУН. АЙЫ ААТТАРЫ-НЫҤ АРҢЫСТАҤЫН.

Сахалы ааттаныны, сахалы араспаанна-ны республикаҕа, бүтүн Россияҕа намнар аан бастаан саҕалаабыһыт. **Оннук да буо-луохтаах. Салгыаһын, тийһэр-тиэрдиһин! Саха буолуон.**

Элбэх кэлэр омукутан сэнэммэт, тимир суолтан тизэр тэмтэрий-бэт инниттэн, оҕолуун-уруудуун саха буолун! **Сахалы ААТ, АРАСПААННА, САХАЛЫ АҢА ААТА — САХАЛЫ СҮРЭХТЭНИИ ХАМАҢАТТА ХАРААМЫҢАР** бытыллар.

Таарыччы алҕанан, арчыла-нан, ыраастанан барыаххыт. **Этэннэ буолун!**
89243679391, 89142335960
ХАРЫСТАС ХАРАТААЛА

Требуется на работу тракто-рист ДТ-75 (новый), заработная плата — 12,500 + наряд.
Обр. по тел. 42-3-55

Продаю Т-Королла ГП 2000 г., ДВД, литье R 14 — 130 тыс. руб. Нуждается в кап. ремонте дви-гателя. На ходу.
Тел. 89248653126

Просим вернуть телефон со-товый марки NOKIA, утерянный 07.03.12 г. возле здания админи-страции МО «Намский улус», за вознаграждение.
Позв. по тел. 89142716187

Услуги грузовой иномарки по селу, по городу.
Тел. 89841160270, 89243661967

Бригада плотников ищет ра-боту.
Тел. 89241753101

Чох атыылыбын.
Тел. 89142738598

Продаю лед — 1,8 т.
Тел. 89841186904

ИДЬУО ИИТИННЭРЭР

Ааспыт нэдиэлэҕэ 3 уоруу тахсыбыт, 3 киһи кырбаммыт. Кулун тутар 20 күнүгэр Хаты-

БЫҤАҤЫНАН КУТТААБЫТ

рыкка 2003 с. төрүүх оҕо терми-ческой сизтии эчэйиитин ылбыт. Кулун тутар 21 к. балыһаҕа гр. Г. сүһүрэн кирибит. Кулун тутар 19 к. Аппааньтан бил-лэрбитэринэн 2 кыра саастаах оҕо дьиилэриттэн тахсан бар-быттар. Бу оҕолор булуллубут-тар. Аны кулун тутар 21 к. Нам с. 2 оҕо сүппүт. Бу оҕолор эмиз булуллубуттар. Кулун тутар 20 к. гр. Г. биллэрбитинэн гр. М. масыанньыктаабыт, хоромньу суумата — 60 тыһ. солк. Ку-

лун тутар 21 к. Партизанна гр. Т. гр-ка О.-ну күүһүлээбитин туһунан биллэрбиттэр. Кулун тутар 21 к. Партизанна гр. О. кэбиһиллээх ото умайбыт. Кулун

тутар 22 к. эмиэ Партизанна гр. М. кэбиһиллээх ото умайбыт. Ку-лун тутар 24 к. Аппааньта «Аар-тык» маҕаһынна гр. К. итирик туруктаах кирибит, быһаһыан куттаан продавецтан харчы көрдөөбүт, аһаастык пиибэ ылбыт уонна продавецкы кыр-баабыт. ГАИ 221 массыынаны бэрэбиэркэлээбит, 65 боротокуул толорбут, 4 итирик суоппар ту-туллубут, стоянкаҕа 6 массыына туруоруллубут.

ВНИМАНИЮ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ ГАЗА!

УГРС ОАО «Сахатранснефтегаз» напоминает, что плата за газ должна производиться ежемесячно не позднее 10 числа следующего за расчетным. При просрочке платежа в соответствии со ст. 155 ЖК РФ начисляются пени. В случае непогашения долга и отсутствия у абонента договора на аварийно-диспетчерское обеспечение и техническое обслуживание газового оборудования физических лиц за 2012 г., согласно п.п. «е» п. 45 «Правил поставки газа для обеспечения коммунально-бытовых нужд граждан» (утв. Постановлением правительства РФ № 549 от 21.07.08 г.) Поставщик вправе прекратить поставку газа. Всех потребителей просим в кратчайшие сроки погасить сумму задолженности за поставленный природный газ и заключить договор на аварийно-диспетчерское обеспечение и техническое обслуживание газового оборудования.

Пункты приема платежей по Намскому улусу:
— в кассе УГРС ОАО «Сахатранснефтегаз» по адресу: с. Намцы, ул. Ф. Аммосовой, 7. Часы работы с 8.00-17.00, обед с 12.00-13.00.

— ОАО «Россельхозбанк» по адресу: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 3.

— во всех отделениях почтовой связи улуса.
А также ставим в известность, что акция по установке узла учета продлена до 31.12.12. Условия акции прежние, при покупке узла учета в нашей организации стоимость узла учета составит 10,00 руб.

Абонентский отдел Намского улуса УГРС ОАО «Сахатранснефтегаз».
Конт. тел: 8411 (262) 41-4-93

СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!

Желаете запечатлеть семейные торжества, свадьбы, юбилей? Нет ничего проще — позвоните по телефону **42-9-48, 89243660623, 89141077316.**

Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличным оформлением. Также принимаем заказы на имидж-фильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

ИП «Замятин А.Т.»

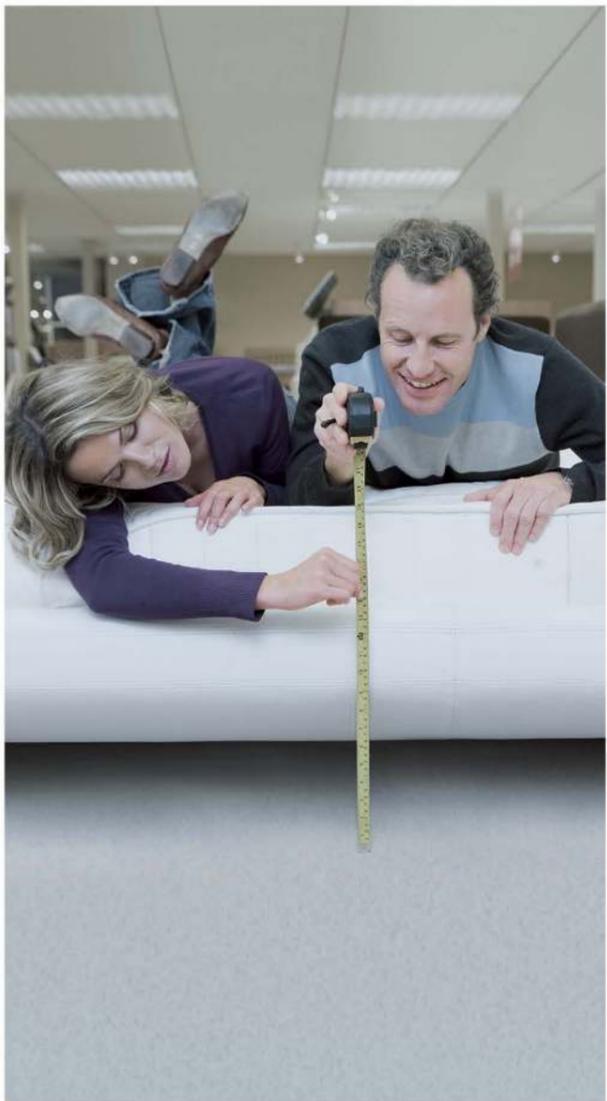
Кулун тутар 30 күнүгэр сарсыарда 10 ч. «Сардаҥа» кинотеатра оҕону иитиигэ аналлаах киэн ыһырыылаах мунһах буолар. Кытгыны ылааллар: Нам улуунун дьаһалтата, КДН, нэһиликтэр баһылыктара, оскуолалар директордара, оҕону иитиигэ сыһыаннаах бары тэрилтэлэр, дьон. Кэлэн актыбынайдык кыттаргытыгар ыһырабыт.

Улуустаағы КДН

ТЕПЕРЬ ВСЕ МОЖНО РАССЧИТАТЬ ЗАРАНЕЕ

КРЕДИТЫ НА ЛЮБЫЕ ЦЕЛИ

Когда вы чувствуете, что проще взять кредит, чем копить на покупку, обращайтесь в Росбанк. Фиксированная процентная ставка без скрытых комиссий позволяет заранее установить размер выплат по кредиту и четко спланировать расходы. Никаких неожиданностей!

ОАО АКБ «РОСБАНК». Группы компаний «Женерал». Фото: А. Сидорова

ВМЕСТЕ МЫ СИЛЬНЕЕ

8-800-200-66-33
(звонок по России бесплатный)

www.rosbank.ru

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛКАР: информация, сурук, төрүт культура — **41496;** бухгалтерия — **41141;** факс — **41141;** редакционной-издательской ситим — **41332**

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информациянай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнаяй сулууспата СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ПН №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтигин, дьииэти аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияҕа кирибит суруктар төннөрүлүүбөттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.

678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложной ул. 4.

E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат

РИС талылыһна, таһылыһна уонна бэчээттиир сыһаар бэчээттэннэ. **Аадырыһа:** Нам сэл. Заложной ул. N4 Формата А3. Кээмэйэ 1,5 бэчээт. Лиис **Көҥүл сыһаанан атыыланар** Индекс — **54889.** Тираһа — 2271 Бэчээккэ илии баттаныһын графика — 12:00 ч. 27.03.2012 г. Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 27.03.2012 с.